

Влада на Република Северна Македонија

До: Собранието на Република Северна Македонија
Скопје

Врз основа на членот 91 алинеја 2 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 208 и 209 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Владата на Република Северна Македонија Ви поднесува Предлог на закон за ратификација на Договорот помеѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Бугарија во врска со подготовката, изградбата и оперативноста на меѓуграничниот железнички тунел, што го утврди на седницата, одржана на 9 декември 2025 година.

За претставници на Владата на Република Северна Македонија во Собранието се определени д-р Тимчо Муцунски, министер за надворешни работи и надворешна трговија, Александар Николоски, заменик на претседателот на Владата на Република Северна Македонија и министер за транспорт, м-р Зоран Димитровски, заменик на министерот за надворешни работи и надворешна трговија и д-р Калтрина Зеколи Шаќири, заменик на министерот за транспорт, а за повереници д-р Стефан Волкановски, државен секретар во Министерството за транспорт, м-р Ирена Јованова Поповска, државен советник во Министерството за транспорт и Крум Ефремов, директор во Министерството за надворешни работи и надворешна трговија.

Претседател на комисија и заменик на
претседателот на Владата на Република Северна
Македонија

Љупчо Димовски

Digitally signed by Ljupcho
Dimovski
Date: 2025.12.12 15:30:18
+01:00

Подготвил: Маја Боговска, 12.12.2025
Проверил: Снежана Маркова Пендовски, 12.12.2025
Контролирал: Зоран Брњарчевски, 12.12.2025
Согласен: Зоран Брњарчевски, 12.12.2025

Одобрил: Игор Јанушев,
Генерален секретар на Владата на Република Северна Македонија

Digitally signed by Igor
Janushev
Date: 2025.12.12 15:24:50
+01:00

Институција: Влада на Република Северна Македонија
Датум/Време: 12.12.2025 14:52

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на кодот за верификација (QR-кодот), односно на линкот подолу.
<https://materljall.e-vlada.mk/Home/GetDocumentReviewContentById?documentId=a78dd410-1982-4881-b2b6-ae6be3598ee9&materialId=4a5cd10b-4aab-4157-847e-bd956a420ff2>

ПРЕДЛАГАЧ: Владата на Република Северна Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ: д-р Тимчо Муцунски, министер за надворешни работи и надворешна трговија,
Александар Николоски, заменик на претседателот на Владата на Република Северна Македонија и министер за транспорт,
м-р Зоран Димитровски, заменик на министерот за надворешни работи и надворешна трговија и

ПОВЕРЕНИЦИ: д-р Калтрина Зеколи Шаќири, заменик на министерот за транспорт
д-р Стефан Волкановски, државен секретар во Министерството за транспорт,
м-р Ирена Јованова Поповска, државен советник во Министерството за транспорт и
Крум Ефремов, директор во Министерството за надворешни работи и надворешна трговија

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
за ратификација на
Договорот помеѓу Владата на Република Северна Македонија
и
Владата на Република Бугарија во врска со подготовката, изградбата и оперативноста на меѓуграничниот железнички тунел

Скопје, декември 2025 година

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
за ратификација на
Договорот помеѓу Владата на Република Северна Македонија
и
Владата на Република Бугарија во врска со подготовката, изградбата и
оперативноста на меѓуграничниот железнички тунел

Член 1

Се ратификува Договорот помеѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Бугарија во врска со подготовката, изградбата и оперативноста на меѓуграничниот железнички тунел, потпишан во Ѓуешево, на 6 ноември 2025 година.

Член 2

Договорот од членот 1 од овој закон, во оригинал на македонски, бугарски и на англиски јазик, гласи:

**ДОГОВОР
ПОМЕЃУ
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
И
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА
ВО ВРСКА СО
ПОДГОТОВКАТА, ИЗГРАДБАТА И ОПЕРАТИВНОСТА НА
МЕЃУГРАНИЧНИОТ ЖЕЛЕЗНИЧКИ ТУНЕЛ**

Прeamбула

Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Бугарија, во натамошниот текст наведени како „Договорни страни“,

во духот на Договорот за пријателство, добрососедство и соработка помеѓу Република Македонија и Република Бугарија од 1 август 2017 година и со цел понатамошно унапредување на билатералните односи преку развој на железничката транспортна инфраструктура што ги поврзува, која има особено значење за подобрување на европската и регионалната транспортна поврзаност,

нагласувајќи го исклучителното значење за двете страни на завршувањето на Паневропскиот транспортен коридор VIII, кој е дел од Европскиот транспортен коридор „Западен Балкан – Источен Медитеран“, кој ќе создаде политички и економски предуслови за трговски и индустриски просперитет и пазарно ориентиран развој на земјите од регионот, а со тоа ќе придонесе за подобра поврзаност меѓу Европската Унија и земјите од Западен Балкан, како и исполнување на сојузничките обврски на Договорните страни во рамките на НАТО,

имајќи го предвид Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Бугарија за поврзување на железничките мрежи на двете земји од 12 март 1999 година,

се договорија за следново:

**Член 1
Опфат**

Со овој Договор се уредуваат техничките, финансиските, правните и организационите прашања поврзани со подготовката, изградбата и оперативноста на меѓуграничниот железнички тунел во насока Софија–Ѓуешчево–Крива Паланка–Скопје помеѓу Република Северна Македонија и Република Бугарија, во согласност со европското и националното законодавство на Договорните страни.

Член 2 Дефиниции

За целите на овој Договор, следните поими имаат значење како што е утврдено подолу:

1. „Договорни страни“ – Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Бугарија;
2. „територија на Договорна страна“ – територијата на Република Северна Македонија или територијата на Република Бугарија;
3. „објект“ – самиот меѓуграничен железнички тунел, во натамошниот текст наведен како „тунел“, како и придружната инфраструктура;
4. „придружна инфраструктура“ – инфраструктурата на териториите на Договорните страни која го поврзува тунелот со постојната железничка инфраструктура.

Член 3 Општи цели и предмет

1. Со овој Договор, Договорните страни се согласуваат за заедничка цел – изградба на меѓуграничен железнички тунел помеѓу Република Северна Македонија и Република Бугарија, во граничниот појас на железничката линија Софија–Перник–Радомир–Гуешево–граница меѓу Република Бугарија и Република Северна Македонија–Крива Паланка–Белџаковци–Куманово–Скопје.
2. Меѓуграничниот железнички тунел има проектна должина од 2.383 метри, од кои:
 - 1.193,70м на територијата на Република Бугарија, и
 - 1.189,30м на територијата на Република Северна Македонија, при што точната вкупна должина и деловите на териториите на секоја од двете Договорни страни ќе се утврдат со конечно одобрениот проект за изградба.
3. Со Протокол согласно член 15 од овој Договор, Договорните страни ќе определат која од нив ќе биде одговорна за изградбата на тунелот, за спроведувањето на постапките за јавни набавки, како и за надзорот врз изградбата. Основата за ова ќе биде „Главниот проект на меѓуграничниот тунел Деве Баир и припадниот дел од постојаната пруга на територија на Република Бугарија“ (Задача 5) – “Main Design of the transborder tunnel Deve Bair and belonging part of the permanent way located on the territory of the Republic of Bulgaria”(Task 5) во рамките на проектот „Подготовка на изведбен проект и тендерска документација за изградба на нова железничка делница Крива Паланка – граница со Република Бугарија, како дел од Коридор VIII“, реф. бр. EuropeAid/136050/ИИ/Сер/МК – “Preparation of detailed design and tender documentation for construction of new railway section Kriva Palanka – border with Republic of Bulgaria, as part

of corridor VIII". Овој проект е подготвен од Република Северна Македонија и усвоен од Националната компанија за железничка инфраструктура на Република Бугарија, а ќе биде координиран од Заедничката комисија од член 10 на овој Договор.

4. Договорните страни ќе се осигураат дека изградената инфраструктура ги исполнува барањата на ЕУ и НАТО за ваков вид инфраструктура, особено во однос на стандардите и техничките спецификации на Трансевропската транспортна мрежа (TEN-T) и воена мобилност, уредени со соодветни одредби.

Член 4

Постапки за јавни набавки за избор на изведувач и надзор

1. Управителите на железничката инфраструктура на Договорните страни (за Република Северна Македонија – Јавно претпријатие за железничка инфраструктура а за Република Бугарија – Национална компанија за железничка инфраструктура) ќе формираат заеднички работни групи за подготовка на потребната тендерска документација, со поддршка од надлежните министерства на Договорните страни.
2. Подготовката ќе се спроведе со помош на Европската комисија и релевантните европски финансиски институции што го поддржуваат проектот, врз основа на позитивното европско искуство и успешно реализираните меѓугранични инфраструктурни проекти помеѓу земја-членка и земја кандидат за членство во Европската Унија.

Член 5

Финансирање на изградбата

1. Договорните страни ќе вложат максимални напори за обезбедување на неповратна финансиска помош за изградбата на тунелот.
2. Владата на Република Бугарија ќе обезбеди средства за проектирање и изградба на придружната железничка инфраструктура на бугарската територија.
3. Владата на Република Северна Македонија ќе обезбеди средства за проектирање и изградба на придружната железничка инфраструктура на територијата на Република Северна Македонија.

Член 6

Изградба на тунелот

1. Во рок од три месеци од денот на стапувањето во сила на овој Договор, Договорните страни ќе подготват и ќе достават нацрт-прелиминарен временски план за подготовка и изградба на тунелот до Европската комисија и до европските банкарски институции кои обезбедуваат финансии.

2. Секоја фаза од подготовката и изградбата на тунелот ќе биде усогласена помеѓу Договорните страни на заемна основа.
3. Точната локација на тунелот определена во член 3 став 2, како и неговиот тип и попречен профил, ќе бидат конечно утврдени со планот за територијален развој и со конечниот проект за изградба, со согласност на двете Договорни страни.
4. При изработката на временскиот план ќе биде вклучена и постапка за оцена на влијанието врз животната средина за прекуграничен проект.
5. Двете страни заеднички ќе ги уредат прашањата поврзани со административните постапки за издавање градежни дозволи, дозволи за употреба и пуштање во работа, во согласност со националното законодавство на секоја од нив.
6. Договорните страни ќе му обезбедат на Изведувачот пристап до територијата на соодветната Договорна страна за изведба на изградбата на тунелот.
7. Секоја Договорна страна ќе го обезбеди градежното место на својата територија, ослободено од стварни права и сопственички побарувања на трети лица (вклучително и постојни објекти и инсталации), и ќе овозможи пристап до него во согласност со градежниот распоред.
8. За сите непредвидени и дополнителни постапки во врска со изградбата на меѓуграничниот тунел, кои претходно не биле дефинирани и утврдени, двете Договорни страни ќе постапат и ќе обезбедат нивна реализација во најкус можен рок.

Член 7

Спроведување на постапките

Постапките од членовите 4 до 6 ќе се спроведуваат во согласност со законодавството на Република Бугарија и Република Северна Македонија во однос на релевантната инфраструктура, како и со правото на Европската Унија, стандардите на НАТО и барањата на европските банкарски институции кои го финансираат проектот. Постапките ќе се изведуваат во услови на отвореност и транспарентност.

Член 8

Царински контроли

Договорните страни се согласуваат да воспостават заеднички царински контролен систем меѓу двете страни. Спроведувањето на заедничкиот царински контролен систем ќе биде уредено со последователен билатерален договор.

Член 9

Сопственост и одржување

1. Сопственост врз меѓуграничниот железнички тунел:
 - Република Бугарија ќе биде носител на правото на сопственост врз делот од тунелот кој се наоѓа меѓу влезната точка на нејзина територија (утврдена со конечниот проект за изградба) и точката на преминување на државната граница со Република Северна Македонија;
 - Република Северна Македонија ќе биде носител на правото на сопственост врз делот од тунелот кој се наоѓа меѓу влезната точка на нејзина територија (утврдена со конечниот проект за изградба) и точката на преминување на државната граница со Република Бугарија.
2. По пуштањето на тунелот во работа, секоја Договорна страна ќе биде одговорна за одржување на железничката пруга и контактната мрежа што се наоѓаат во рамки на делот кој е во нејзина сопственост.
3. Договорните страни се согласуваат одржувањето на сите останати елементи и системи на меѓуграничниот железнички тунел, различни од оние наведени во претходниот став, да го доверат на независен економски оператор.

Член 10

Заедничка комисија

1. Договорните страни ќе формираат Заедничка комисија составена од свои претставници за координација на сите активности и решавање на прашања поврзани со изградбата, функционирањето и одржувањето на објектот, врз основа на релевантните одлуки на Договорните страни.
2. Заедничката комисија ќе биде предводена од двајца ко-претседавачи на ниво заменик-министер, назначени од секоја Договорна страна, и ќе се состои од експерти со соодветни економски, финансиски, правни и технички компетенции, како и искуство во реализација на инфраструктурни проекти и нивно одржување и спроведување.
3. Заедничката комисија претставува постојано заедничко тело кое ќе донесе деловник за својата работа и ќе се состанува редовно, наизменично, најмалку двапати годишно.
4. Претставници на Европската комисија, Европската инвестициска банка, Европската банка за обнова и развој, Постојаниот секретаријат на Транспортната заедница и други институции вклучени во реализацијата на проектот може да бидат поканети да учествуваат во работата на Комисијата.
5. За олеснување на своите активности и ефикасно решавање на специфични прашања, Заедничката комисија може, доколку е потребно, да формира работни групи и да вклучи надворешни експерти.

6. Членовите на Заедничката комисија и други овластени лица ќе имаат слободен пристап до објектот.
7. Заедничката комисија ќе ги уредува прашањата поврзани со заедничките обврски за одржување на тунелот по неговото пуштање во употреба, вклучително и постапувањето во случаи на виша сила, катастрофи и несреќи.
8. Заедничката комисија ќе ги уредува прашањата поврзани со изработка и спроведување на заеднички правила и постапки за:
 - 8.1 сообраќај на возови меѓу граничните станици на двете земји;
 - 8.2 несреќи и инциденти во тунелот и придружната инфраструктура.

Член 11

Последователни билатерални договори

1. Со цел имплементација на овој Договор и последователните билатерални договори и заради обезбедување пристап до тунелот во сите фази и вршење контрола и други активности, секоја Договорна страна ќе ѝ достави на другата Договорна страна список на свои овластени претставници.
2. Секоја Договорна страна, во согласност со своето законодавство, ќе им обезбеди на претставниците од став 1 пристап до својата територија за вршење на потребните активности поврзани со објектот.
3. Надлежните органи на Договорните страни ќе склучат последователни билатерални договори со кои ќе се уредат:
 - царинскиот контролен систем;
 - граничните проверки;
 - средствата стекнати и поседувани од двете страни (пресметка и евиденција на трошоци и др.);
 - други прашања поврзани со функционирањето и одржувањето на тунелот.

Член 12

Решавање на спорови

Секој спор во врска со толкувањето и/или спроведувањето на овој Договор и последователните билатерални договори ќе се решава од Заедничката комисија. Доколку Заедничката комисија не може да го реши спорот, тој ќе се решава преку преговори меѓу Договорните страни.

Член 13

Доставување примероци на Договорот на трети страни

Договорните страни ќе достават примероци од Договорот што стапил во сила, како и од последователните билатерални договори до Европската комисија и европските финансиски институции.

Член 14

Важност

1. Овој Договор се склучува на неопределено време.
2. Секоја од Договорните страни може во секое време да го раскине Договорот, со известување на другата страна преку дипломатски канали. Договорот престанува да важи по истекот на 180 дена од денот на прием на известувањето од другата Договорна страна.

Член 15

Измени и дополнителни на Договорот

Со заемна писмена согласност на Договорните страни постигната преку дипломатски канали, овој Договор може да се измени и дополнува, при што измените и дополнувањата ќе бидат содржани во посебни протоколи. Протоколите ќе претставуваат составен дел на Договорот и ќе стапат во сила на начин предвиден во член 16 од овој Договор.

Член 16

Стапување во сила

Овој Договор е предмет на ратификација и ќе стапи во сила на денот на прием на втората нота со која Договорните страни меѓусебно ќе се известат дека се исполнети условите од нивното домашно законодавство за стапување во сила на Договорот.

Потпишано во Гусшево, Република Бугарија на 6 ноември 2025 година, во два оригинални примероци, секој на својот национален јазик на Договорните страни – македонски, согласно со Уставот на Република Северна Македонија и бугарски, согласно со Уставот на Република Бугарија, а исто така и на англиски јазик, при што сите три текста имаат еднаква важност.

За Владата на
Република Северна Македонија

Александар Николовски
Заменик-претседател на
Владата и Министер за
транспорт

За Владата на
Република Бугарија

Гроздан Карацов
Заменик-претседател на Владата и
Министер за транспорт и врски

**СПОРАЗУМЕНИЕ
МЕЖДУ
ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЯ
И
ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЗА
ПОДГОТОВКАТА, ИЗГРАЖДАНЕТО И ЕКСПЛОАТАЦИЯТА НА
ТРАНСГРАНИЧНО ЖЕЛЕЗОПЪТНО ТУНЕЛНО СЪОРЪЖЕНИЕ**

Преамбюл

Правителството на Република Северна Македония и Правителството на Република България, наричани по-нататък „договарящи страни“,

в духа на Договора за приятелство, добросъседство и сътрудничество между Република Македония и Република България от 1 август 2017 г. и в желанието си за по-нататъшното насърчаване на двустранните отношения чрез развитие на свързващата ги железопътна транспортна инфраструктура, която е от особено значение за подобряване на европейската и регионалната транспортна свързаност,

подчертавайки първостепенната значимост за двете страни на завършването на Паневропейски транспортен коридор VIII, част от Европейски транспортен коридор „Западни Балкани – Източно Средиземноморие“, което ще създаде политически и икономически предпоставки за търговски и индустриален просперитет и пазарно ориентирано развитие на страните от региона, като същевременно ще допринесе за по-добра свързаност между Европейския съюз и страните от Западните Балкани и съюзническите отговорности на договарящите страни в рамките на НАТО,

отчитайки Спогодбата между правителството на Република Македония и правителството на Република България за свързване на железопътните мрежи на двете страни от 12 март 1999 г.,

се договориха за следното:

**Член 1
Обхват**

Настоящото Споразумение има за цел да уреди техническите, финансовите, правните и организационните въпроси, свързани с подготовката, изграждането и експлоатацията на трансгранично железопътно тунелно съоръжение по направлението София-Гюешево-Крива паланка-Скопие между Република Северна Македония и Република България в съответствие с европейското и националното законодателство на договарящите страни.

Член 2 **Определения**

За целите на настоящото Споразумение се прилагат следните определения:

1. „**договарящи страни**“ означава правителството на Република Северна Македония и правителството на Република България;
2. „**територия на договаряща страна**“ означава територията на Република Северна Македония или територията на Република България;
3. „**обект**“ означава същинското трансгранично железопътно тунелно съоръжение, накратко „**тунела**“ и прилежащата инфраструктура;
4. „**прилежаща инфраструктура**“ означава инфраструктурата, разположена на териториите на договарящите страни, свързваща тунела със съществуващата железопътна инфраструктура.

Член 3 **Общи цели и предмет**

1. С настоящото Споразумение договарящите страни се съгласяват да приемат за обща цел изграждането на трансграничен железопътен тунел между Република Северна Македония и Република България в граничната зона на железопътната линия, свързваща София-Перник-Радомир-Гюешево-граница между Република България и Република Северна Македония-Крива паланка-Беляковци-Куманово-Скопие.
2. Трансграничното железопътно тунелно съоръжение е с проектна дължина 2 383 м., от които:
 - 1193,70 м. на територията на Република България,
 - и
 - 1189,30 м. на територията на Република Северна Македония, като точната обща дължина на тунела и на частите от него, които са на територията на всяка от двете договарящи страни ще се определят съгласно финално одобрения проект за изграждането му.
3. С Протокол по реда на чл. 15 от настоящото Споразумение двете договарящи страни ще определят коя от тях ще отговаря за изграждането на тунела, за обществените поръчки за строителство, както и за надзора при изграждането на тунела. За основа ще се използва „Основен проект на трансграничен тунел Деве баир и прилежаща част от трайния път, разположен на територията на Република България“ (Задача 5) - “Main Design of the transborder tunnel Deve Bair and belonging part of the permanent way located on the territory of the Republic of Bulgaria” (Task 5) от съществуващия проект за „Изготвяне на работен проект и тръжна документация за изграждане на нов железопътен участък Крива Паланка – граница с Република България, като част от коридор VIII”, реф. № EuropeAid/136050/IH/SER/MK - Preparation of detailed design and tender documentation for construction of new railway section Kriva Palanka – border with Republic of Bulgaria, as part of corridor VIII”, изготвен от страна на Република Северна Македония и приет от Национална компания „Железопътна инфраструктура“ на Република България, който следва да бъде координиран от Смесения комитет по чл. 10 от настоящото Споразумение.

4. Договарящите страни се ангажират изграденото съоръжение да отговаря на изискванията на ЕС и НАТО за този тип инфраструктура, особено по отношение стандартите и техническата спецификация на Трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T) и военната мобилност, регламентирани в съответните разпоредби.

Член 4

Тръжни процедури за избор на изпълнител и надзор

1. Инфраструктурните железопътни управители на договарящите страни (за Република Северна Македония – ЈП ЖРСМ-Инфраструктура и за Република България – Национална компания „Железопътна инфраструктура“) ще създадат съвместни работни групи за подготовка на необходимата документация за тръжните процедури с подкрепата на ресорните министерства на договарящите страни.

2. Подготовката ще се осъществи със съдействието на Европейската комисия и съответните подкрепящи проекта европейски финансови институции, въз основа на положителния европейски опит и успешно реализираните трансгранични инфраструктурни проекти между държава членка и държава-кандидат за членство в Европейския съюз.

Член 5

Финансиране на строителството

1. Договарящите страни ще положат всички усилия за осигуряване на безвъзмездна финансова помощ за строителството на тунела.

2. Правителството на Република България ще осигури финансирането на проектирането и изграждането на прилежащата железопътна инфраструктура на българската територия.

3. Правителството на Република Северна Македония ще осигури финансирането на проектирането и изграждането на прилежащата железопътна инфраструктура на територията на Република Северна Македония.

Член 6

Изграждане на тунела

1. В срок до три месеца от датата на влизане в сила на това Споразумение договарящите страни ще изготвят и изпратят съгласуван помежду им проект на предварителен график за подготовка и строителство на тунела до Европейската комисия и финансиращите европейски банкови институции.

2. Всеки етап от реализирането на подготовката и строителството на тунела ще се съгласува от договарящите страни на взаимна основа.

3. Точното разположение на тунела, определен в чл. 3, ал. 2, и типовият му напречен профил ще се решат окончателно с териториално-устройствения план и окончателния проект за изграждането на тунела със съгласието на двете договарящи страни.

4. При разработване на графика ще бъде включена и процедура за оценка на въздействието върху околната среда за трансграничен проект.

5. Двете страни ще уредят съвместно въпросите относно административните процедури, свързани с издаване на разрешение/я за строеж, разрешения за ползване и въвеждане в експлоатация съгласно националното законодателство на всяка една от страните.

6. Договарящите страни ще предоставят достъп на изпълнителя до територията на съответната договаряща страна за извършване на строителството на тунела.

7. Всяка договаряща страна ще осигури строителната площадка на своята територия, освободена от всякакви вещни права и претенции за собственост на трети лица (вкл. съществуващите съоръжения и инсталации върху нея) и ще улеснява достъпа до нея в съответствие с графика за строителство.

8. За всяка непредвидена и допълнителна процедура, необходима във връзка с изграждането на трансграничния тунел, която не е била предварително дефинирана и утвърдена, Договарящите се страни ще действат и осигурят изпълнението в най-кратък срок.

Член 7

Изпълнение на процедурите

Процедурите по чл. 4 – 6 ще бъдат изпълнени в съответствие с изискванията на законодателството на Република Северна Македония и на Република България по отношение на съответната инфраструктура, както и с изискванията на правото на Европейския съюз, стандартите на НАТО и изискванията на финансиращите европейски банкови институции. Тези процедури ще се осъществяват в условия на откритост и прозрачност.

Член 8

Митнически контрол

Договарящите страни се съгласяват да установят обща система за митнически контрол между двете страни. Изпълнението на общата система за митнически контрол ще бъде уредена с последващо двустранно споразумение.

Член 9

Собственост и поддръжка

1. Собственост на трансграничното тунелно железопътно съоръжение:

- Република България става титуляр на правото на собственост върху частта от тунела, разположена между входната точка на тунела на своя територия, установена в окончателния проект за строителството, и точката на пресичане на държавната граница с Република Северна Македония;

- Република Северна Македония става титуляр на правото на собственост върху частта от тунела, разположена между входната точка на тунела на своя територия, установена в окончателния проект за строителството и точката на пресичане на държавната граница с Република България.

2. С въвеждането на тунела в експлоатация всяка от договарящите страни ще поеме поддръжката на железния път и контактната мрежа, попадащи в тази част от тунела, която е нейна собственост.

3. Двете договарящи страни се съгласяват да възложат на независим икономически оператор поддръжката на всички останали елементи и системи от трансгранично железопътно тунелно съоръжение, извън тези, посочени в предходната алинея.

Член 10

Смесен комитет

1. Договарящите страни ще създадат Смесен комитет от техни представители, който да координира всички дейности и да решава въпросите, свързани с изграждането, експлоатацията и поддържането на обекта, въз основа на съответните решения на договарящите страни.
2. Смесеният комитет ще се ръководи от двама съпредседатели на равнище заместник-министър, всеки един определен от съответната договаряща страна, и ще бъде съставен от експерти, притежаващи съответните икономически, финансови, юридически и технически компетентности, както и опит в осъществяването на инфраструктурни проекти и тяхната последваща поддръжка и експлоатация.
3. Смесеният комитет е постоянен съвместен орган, който ще приеме процедурни правила за своята работа и ще заседава регулярно на разменни начала минимум два пъти годишно.
4. Представители на Европейската комисия, Европейската инвестиционна банка, Европейската банка за възстановяване и развитие, Постоянния секретариат на Транспортната общност и други институции, включени в осъществяването на проекта, могат да бъдат канени за участие в Смесения комитет.
5. С цел да улесни своята дейност и да решава ефективно специфични въпроси Смесеният комитет може при необходимост да създава смесени работни групи от свои членове, както и да привлича външни експерти.
6. На членовете на Смесения комитет и други упълномощени лица ще бъде предоставен свободен достъп до обекта.
7. Смесеният комитет ще урежда въпросите, свързани със съвместните ангажименти по поддържане на тунелното съоръжение, след въвеждането му в експлоатация, включително действия при форсмажорни обстоятелства, бедствия и аварии.
8. Смесеният комитет ще урежда въпросите, свързани с изработването и прилагането на единни/съвместни правила и процедури по:
 - 8.1. движение на влаковете между граничните гари на двете страни;
 - 8.2. инциденти и произшествия в тунела и прилежащите инфраструктури.

Член 11

Последващи двустранни споразумения

1. Всяка договаряща страна, в изпълнение на това Споразумение и на последващи двустранни споразумения, с цел да осигури достъп до тунела по време на всички етапи, както и за извършване на контрол и други дейности, ще предостави на другата договаряща страна списък на упълномощените от нея представители.
2. Всяка договаряща страна, в съответствие със своето законодателство, ще осигури на представителите по т. 1 достъп до своята територия за извършване на необходимите дейности, отнасящи се до обекта.
3. Компетентните власти на договарящите страни ще сключат последващи двустранни споразумения, уреждащи:
 - системата за митнически контрол;
 - граничните проверки;
 - активите, придобити и притежавани от двете страни (изчисление и осчетоводяване на разходите и др.);
 - други въпроси, свързани с експлоатацията и поддържането на тунела.

Член 12
Разрешаване на възникнали спорове

Всякакви спорове относно тълкуването и/или изпълнението на това Споразумение и на последващите двустранни споразумения ще се решават от Смесения комитет. В случай че Смесеният комитет не е в състояние да реши споровете, същите ще се решават чрез преговори между договарящите страни.

Член 13
Предоставяне на копия от Споразумението на трети страни

Договарящите страни ще предоставят копия от влязлото в сила Споразумение и от последващите двустранни споразумения на Европейската комисия и европейските финансиращи институции.

Член 14
Валидност

1. Настоящото Споразумение се сключва за неопределен срок.
2. По всяко време една от договарящите страни може да денонсира това споразумение, като уведоми за това другата договаряща страна по дипломатически път. Действието на споразумението се прекратява след изтичането на 180 дни, считано от датата на получаване на уведомлението от другата договаряща страна.

Член 15
Изменение на Споразумението

По взаимно писмено съгласие на договарящите страни, постигнато по дипломатически път, в това Споразумение могат да бъдат внесени изменения и допълнения, които се оформят в отделни протоколи. Същите са неразделна част от Споразумението и влизат в сила по реда, предвиден в чл. 16 от настоящото Споразумение.

Член 16
Влизане в сила

Споразумението подлежи на ратификация и влиза в сила от датата на получаване на втората нота, с която договарящите страни взаимно се уведомяват, че изискванията на вътрешното им законодателство за влизане на споразумението в сила са изпълнени.

Подписано в Гюешево, Република България на г. в два оригинални екземпляра, всеки един на официалните езици на договарящите страни – македонски език, съгласно Конституцията на Република Северна Македония и български език, съгласно Конституцията на Република България и на английски език, като и трите текста имат еднаква сила.

За правителството на
Република Северна Македония

Александър Николоски
Заместник министър-председател и
министър на транспорта

За правителството на
Република България

Гроздан Караджов
Заместник министър-председател и
министър на транспорта и
съобщенията

**AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF BULGARIA
FOR
THE PREPARATION, CONSTRUCTION AND OPERATION OF A CROSS-
BORDER RAILWAY TUNNEL FACILITY**

Preamble

The Government of the Republic of North Macedonia and the Government of the Republic of Bulgaria, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

in the spirit of the Treaty of Friendship, Good Neighbourliness and Cooperation between the Republic of Macedonia and the Republic of Bulgaria of 1 August 2017 and in their desire to further promote bilateral relations by developing the railway transport infrastructure connecting them, which is of particular importance for improving European and regional transport connectivity,

stressing the paramount importance for both parties of the completion of the Pan-European Transport Corridor VIII, part of the European Transport Corridor "Western Balkans – Eastern Mediterranean", which will create political and economic prerequisites for commercial and industrial prosperity and market-oriented development of the countries of the region, while contributing to better connectivity between the European Union and the countries of the Western Balkans and the allied responsibilities of the Contracting Parties within NATO,

considering the Agreement between the Government of the Republic of Macedonia and Government of the Republic of Bulgaria on the connection of the railway networks of the two countries of 12 March 1999,

have agreed as follows:

**Article 1
Scope**

This Agreement aims to settle the technical, financial, legal and organizational issues related to the preparation, construction and operation of a cross-border railway tunnel facility in the direction Sofia-Gyueshevo-Kriva Palanka-Skopje between the Republic of North Macedonia and the Republic of Bulgaria in accordance with the European and national legislation of the Contracting Parties.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Agreement the following definitions shall apply:

1. **"Contracting Parties"** means the Government of the Republic of North Macedonia and the Government of the Republic of Bulgaria;
2. **"territory of a Contracting Party"** means the territory of the Republic of North Macedonia or the territory of the Republic of Bulgaria;
3. **"site"** means the actual cross-border railway tunnel facility, in short, the 'tunnel' and the adjacent infrastructure;
4. **"adjacent infrastructure"** means the infrastructure located in the territories of the Contracting Parties connecting the tunnel with the existing railway infrastructure.

Article 3

General objectives and subject matter

1. With this Agreement, the Contracting Parties agree to adopt as a common goal the construction of a cross-border railway tunnel between the Republic of North Macedonia and the Republic of Bulgaria in the border zone of the railway line connecting Sofia-Pernik-Radomir-Gyueshevo-border between the Republic of Bulgaria and the Republic of North Macedonia-Kriva Palanka-Beljakovci-Kumanovo-Skopje.
2. The cross-border railway tunnel facility has a design length of 2,383 m, of which:
 - 1,193.70 m on the territory of the Republic of Bulgaria,
 - and
 - 1,189.30 m on the territory of the Republic of North Macedonia, with the exact total length of the tunnel and its parts on the territory of each of the two contracting parties to be determined in accordance with the finally approved design for its construction.
3. With a Protocol pursuant to Art. 15 of this Agreement, the two Contracting Parties shall determine which of them will be responsible for the construction of the tunnel, for tendering the public works contracts, as well as for the supervision of the construction of the tunnel. The basis for that will be the "Main Design of the transborder tunnel Deve Bair and belonging part of the permanent way located on the territory of the Republic of Bulgaria" (Task 5) of the existing project for "Preparation of detailed design and tender documentation for the construction of a new railway section Kriva Palanka – border with the Republic of Bulgaria, as part of Corridor VIII", ref. No. EuropeAid/136050/IH/Ser/MK - Preparation of detailed design and tender documentation for construction of new railway section Kriva Palanka – border with Republic of Bulgaria, as part of corridor VIII", prepared by the Republic of North Macedonia and adopted by the National Railway Infrastructure Company, to be coordinated by the Joint Committee under Art. 10 of this Agreement.

4. The Contracting Parties shall ensure that the constructed facility meets the EU and NATO requirements for this type of infrastructure, especially with regard to the standards and technical specification of the Trans-European Transport Network (TEN-T) and military mobility, regulated in the relevant provisions.

Article 4

Tender procedures for contractor selection and supervision

1. The infrastructure railway managers of the Contracting Parties (for the Republic of North Macedonia – Railway Infrastructure Company and for the Republic of Bulgaria – National Railway Infrastructure Company) will establish joint working groups to prepare the necessary documentation for the tender procedures with the support of the competent ministries of the Contracting Parties.
2. The preparation will be carried out with the assistance of the European Commission and the relevant European financial institutions supporting the project, based on the positive European experience and the successfully implemented cross-border infrastructure projects between a Member State and a candidate country for European Union membership.

Article 5

Funding of the construction

1. The Contracting Parties shall make all possible efforts to provide grant financial assistance for the construction of the tunnel.
2. The Government of the Republic of Bulgaria will provide funding for the design and construction of the adjacent railway infrastructure on the Bulgarian territory.
3. The Government of the Republic of North Macedonia will provide funding for the design and construction of the adjacent railway infrastructure on the territory of the Republic of North Macedonia.

Article 6

Construction of the tunnel

1. Within three months from the date of entry into force of this Agreement, the Contracting Parties will prepare and send a draft preliminary timetable for the preparation and construction of the tunnel to the European Commission and the financing European banking institutions.
2. Each stage of the implementation of the preparation and construction of the tunnel will be agreed by the Contracting Parties on a mutual basis.
3. The exact location of the tunnel defined in Article 3, para. 2 and its type cross-sectional profile will be finally decided with the territorial development plan and the final project for the construction of the tunnel with the consent of the two contracting parties.
4. When developing the timetable, an environmental impact assessment procedure for a cross-border project will also be included.
5. The two parties will jointly settle the issues regarding the administrative procedures related to the issuance of a building permit(s), permits for use and commissioning in accordance with the national legislation of each of the parties.
6. The Contracting Parties shall grant the Contractor access to the territory of the respective Contracting Party to carry out the construction of the tunnel.

7. Each Contracting Party shall provide the construction site on its territory, free from any real rights and claims of ownership of third parties (including existing facilities and installations on it) and shall facilitate access to it in accordance with the construction schedule.

8. For any unforeseen and additional procedures required in connection with the construction of the cross-border tunnel, which have not been previously defined and established, the two Contracting Parties shall act and ensure implementation within the shortest possible timeframe.

Article 7 **Execution of procedures**

The procedures under Articles 4 to 6 will be implemented in accordance with the requirements of the legislation of the Republic of Bulgaria and the Republic of North Macedonia with regard to the relevant infrastructure, as well as with the requirements of European Union law, NATO standards and the requirements of the financing European banking institutions. These procedures shall be carried out in conditions of openness and transparency.

Article 8 **Customs controls**

The Contracting Parties agree to establish a common customs control system between the two Parties. The implementation of the common customs control system will be governed by a subsequent bilateral agreement.

Article 9 **Ownership and maintenance**

1. Ownership of the cross-border tunnel railway facility:

- The Republic of Bulgaria becomes the holder of the right of ownership over the part of the tunnel located between the entrance point of the tunnel on its territory, established in the final construction project, and the point of crossing the state border with the Republic of North Macedonia;

- The Republic of North Macedonia becomes the holder of the right of ownership over the part of the tunnel located between the entrance point of the tunnel on its territory, established in the final construction project and the point of crossing the state border with the Republic of Bulgaria.

2. Upon the entry into operation of the tunnel, each Contracting Party shall assume the maintenance of the railway track and the contact network located within that part of the tunnel which is its property.

3. The two Contracting Parties agree to entrust an independent economic operator with the maintenance of all other elements and systems of the cross-border railway tunnel facility, other than those referred to in the previous paragraph.

Article 10

Joint Committee

1. The Contracting Parties will establish a Joint Committee of their representatives to coordinate all activities and resolve issues related to the construction, operation and maintenance of the site, based on the relevant decisions of the Contracting Parties.
2. The Joint Committee will be led by two co-chairs at the level of Deputy Minister, each designated by the respective Contracting Party, and will be composed of experts with relevant economic, financial, legal and technical competencies, as well as experience in the implementation of infrastructure projects and their subsequent maintenance and operation.
3. The Joint Committee is a permanent joint body that will adopt rules of procedure for its work and will meet regularly on an exchange basis at least twice a year.
4. Representatives of the European Commission, the European Investment Bank, the European Bank for Reconstruction and Development, the Permanent Secretariat of the Transport Community and other institutions involved in the implementation of the project may be invited to participate in the Joint Committee.
5. In order to facilitate its activities and to address specific issues effectively, the Joint Committee may, if necessary, set up joint working groups of its members, as well as involve external experts.
6. Members of the Joint Committee and other authorised persons will be given free access to the site.
7. The Joint Committee will regulate the issues related to the joint commitments for the maintenance of the tunnel facility after its commissioning, including actions in case of force majeure, disasters and accidents.
8. The Joint Committee will regulate the issues related to the elaboration and implementation of uniform/joint rules and procedures on:
 - 8.1. movement of trains between the border stations of the two countries;
 - 8.2. accidents and incidents in the tunnel and the adjacent infrastructures.

Article 11

Subsequent bilateral agreements

1. Each Contracting Party, in implementation of this Agreement and subsequent bilateral agreements, in order to ensure access to the tunnel during all stages, as well as to carry out control and other activities, shall provide the other Contracting Party with a list of its authorized representatives.
2. Each Contracting Party shall, in accordance with its legislation, provide the representatives referred to in item 1 with access to its territory to carry out the necessary activities relating to the site.
3. The competent authorities of the Contracting Parties shall conclude subsequent bilateral agreements governing:
 - the customs control system;
 - border checks;
 - assets acquired and owned by both parties (calculation and accounting of costs, etc.);
 - other issues related to the operation and maintenance of the tunnel.

Article 12
Dispute resolution

Any disputes concerning the interpretation and/or performance of this Agreement and subsequent bilateral agreements will be resolved by the Joint Committee. In the event that the Joint Committee is unable to resolve disputes, they will be resolved through negotiations between the Contracting Parties.

Article 13
Provision of copies of the Agreement to third parties

The Contracting Parties will provide copies of the Agreement that has entered into force and of subsequent bilateral agreements to the European Commission and the European funding institutions.

Article 14
Validity

1. This Agreement is concluded for an unlimited period.
2. At any time, one of the Contracting Parties may denounce this Agreement by notifying the other Contracting Party through diplomatic channels. The Agreement shall terminate after the expiration of 180 days from the date of receipt of the notification by the other Contracting Party.

Article 15
Amendment of the Agreement

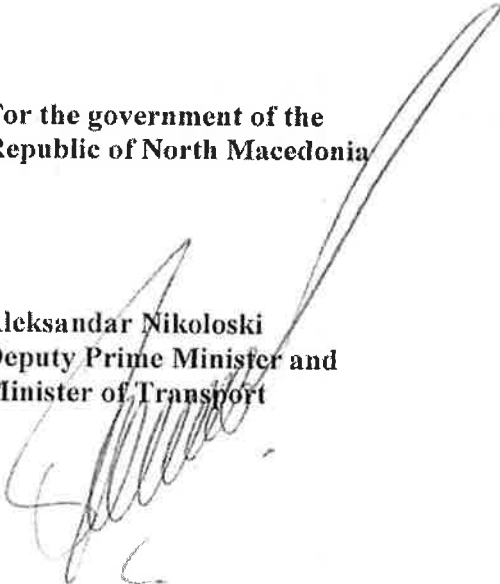
By mutual written agreement of the Contracting Parties, reached through diplomatic means, this Agreement may be amended and supplemented, which shall be formed in separate protocols. They shall form an integral part of the Agreement and shall enter into force in the manner provided for in Article 16 of this Agreement.

Article 16
Entry into force

The Agreement shall be subject to ratification and shall enter into force on the date of receipt of the second note by which the Contracting Parties notify each other that the requirements of their domestic legislation for the entry into force of the Agreement have been fulfilled.

Signed in Gyueshevo, Republic of Bulgaria on 6 November 2025, in two original copies, each in the official languages of the Contracting Parties –Macedonian, in accordance with the Constitution of the Republic of North Macedonia and in Bulgarian, in accordance with the Constitution of the Republic of Bulgaria, and in English, all three texts having equal force.

**For the government of the
Republic of North Macedonia**

**Aleksandar Nikoloski
Deputy Prime Minister and
Minister of Transport**

**For the government of the
Republic of Bulgaria**

**Grozdan Karadjov
Deputy Prime Minister and Minister of
Transport and Communications**

Член 3

Министерството за транспорт се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Договорот од членот 1 од овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

А. Уставна основа за донесување на законот

Уставната основа за донесување на законот што се предлага е содржана во член 68 став 1 алинеја 6 од Уставот на Република Северна Македонија според кој, Собранието на Република Северна Македонија со закон ги ратификува меѓународните договори на Република Северна Македонија.

Б. Причини поради кои се предлага ратификацијата

Завршувањето на Паневропскиот транспортен коридор VIII како дел од Европскиот транспортен коридор „Западен Балкан-Источен Медитеран“ е од исклучително стратешко значење за Република Северна Македонија и Република Бугарија, бидејќи ќе создаде политички и економски предуслови за трговски и индустриски просперитет и пазарно ориентиран развој на земјите од регионот, односно ќе придонесе и за подобра поврзаност на земјите од Европската Унија и земјите од Западен Балкан.

Имено, иницијативата за усогласување на предметниот договор, согледувајќи ја важноста на железничкото поврзување на двете земји, како стратешки инфраструктурен објект кој има и регионална димензија и ќе овозможи поврзување на Јадранското со Црното море, потекнува од форумот „Глобална Транспарентна Поврзаност“ кој се одржа во Истанбул во месец јуни 2025 година, на кој присуствуваа високи претставници од државите учеснички.

Во духот на Договорот за пријателство, добрососедство и соработка помеѓу Република Северна Македонија и Република Бугарија со цел понатамошно унапредување на билатералните односи преку развој на железничката транспортна инфраструктура што ги поврзува двете земји и која има особено значење за подобрување на европската и регионалната транспортна поврзаност, се пристапи кон склучувањето на Договорот помеѓу Владите на двете земји во врска со подготовката, изградбата и оперативноста на меѓуграничниот железнички тунел.

Договорот помеѓу Владата на Република Северна Македонија и Владата на Република Бугарија во врска со подготовката, изградбата и оперативноста на меѓуграничниот железнички тунел е потпишан на 6 ноември 2025 година во Ѓуешево, Република Бугарија.

Со овој Договор се уредуваат техничките, финансиските, правните и организационите прашања поврзани со подготовката, изградбата и оперативноста на меѓуграничниот железнички тунел во насока Софија–Ѓуешево–Крива Паланка–Скопје помеѓу Република Бугарија и Република Северна Македонија, во согласност со европското и националното законодавство на Договорните страни.

Изградената инфраструктура, предмет на овој Договор, треба да ги исполнува барањата на ЕУ и НАТО за ваков вид на инфраструктура, а особено во однос на стандардите и техничките спецификации на Трансевропската транспортна мрежа (TEN-T).

Ратификацијата на предметниот Договор е предвидена со членот 16 од Договорот, а истата е неопходна со цел негово влегување во сила и овозможување на реализација односно финално завршување на Паневропскиот транспортен коридор VIII како дел од Европскиот транспортен коридор „Западен Балкан-Источен Медитеран“, кој е од значење не само за сите граѓани на Република Северна Македонија, туку и преку самото поврзување на Јадранското море со Црното море. Овој Договор создава политички и економски предуслови за трговски и индустриски просперитет и пазарно ориентиран развој на сите

земји од регионот и подобра поврзаност на земјите од Европската Унија со земјите од Западен Балкан.

Со оглед дека Договорот е склучен со цел подготовка, изградба и оперативност на меѓуграничниот железнички тунел помеѓу Република Северна Македонија и Република Бугарија чија изградба треба да се утврди со конечно одобрен проект за изградба (член 3 точка 2 од Договорот) кој проект за изградба е во рамките на проектот „Подготовка на изведбен проект и тендерска документација за изградба на нова железничка делница Крива Паланка -граница со Република Бугарија, како дел од Коридор VIII реф бр. EuropeAid/136050/IH/Ser/MK-„Preparation of detailed design and tender documentation for construction of new railway section Kriva Palanka – border with Republic of Bulgaria, as part of corridor VIII“, а согласно член 5 од Договорот, договорните страни ќе вложат максимални напори за обезбедување на неповратна финансиска помош, за реализација односно спроведување на Договорот не се потребни финансиски средства од Буџетот на Република Северна Македонија. Ова дотолку повеќе што и согласно член 7 од Договорот, „постапките од членовите 4 до 6 ќе се спроведуваат во согласност со законодавството на Република Северна Македонија и Република Бугарија во однос на релевантната инфраструктура, како и со правото на Европската унија, стандардите на НАТО и барањата на европските банкарски институции кои го финансираат проектот.“.

В. Оцена за тоа дали бара донесување на нови или измена на важечките закони
Договорот кој се предлага да се ратификува не бара донесување на нови или измена на важечките закони.

Г. Оцена за потребата од ангажирање финансиски средства од Буџетот на Република Северна Македонија за ратификација

За спроведување на Договорот не се потребни дополнителни средства од Буџетот на Република Северна Македонија.